

LOKALNA SAMOUPRAVA

Broj 48
Decembar
2010.

MESEČNIK STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA

DAN LOKALNE SAMOUPRAVE

DRUGI SAJAM LOKALNE SAMOUPRAVE

Sajam je okupio preko 90 gradova i opština iz cele Srbije koje su predstavile svoje privredne, kulturne, turističke i druge potencijale, a prisutan je bio i veliki broj gostiju iz okruženja, donatora, poslovnih banaka, privrednih subjekata sa kojima lokalne samouprave saraduju.

radimo i na uspostavljanju jedinstvenog biračkog spiska kao elektronske baze podataka, što će isključiti svaku sumnju u buduće izborne procese, ali i omogućiti građanima da u svakom trenutku mogu da obave uvid gde su upisani i da glasaju gde žele. Počela je s radom i komunalna policija, i nadamo se da će sledeće godine ona preći u nadležnost opština u Srbiji, a takođe je decentralizovana i tržišna inspekcija”, rekao je ministar Marković. Marković je izrazio očekivanje da će u ekonomskom smislu naredna godina biti lakša za jedinice lokalne samouprave, i najavio da će za siromašne opštine u 2011. godini transferna sredstva biti vraćena na nivo garantovan Zakonom o lokalnoj samoupravi, a da će i ostale opštine dobiti veće iznose.

Sajam je okupio preko 90 gradova i opština iz cele Srbije koje su predstavile svoje privredne, kulturne, turističke i druge potencijale, a prisutan je bio i veliki broj gostiju iz okruženja, donatora, poslovnih banaka, privrednih subjekata sa kojima lokalne samouprave saraduju, tokom manifestacije su organizovane i panel diskusije iz različitih oblasti.

Drugi sajam lokalne samouprave je održan od 10. do 12. novembra u „Hali sportova” na Novom Beogradu.

Proglašavajući Sajam otvorenim, predsednik Boris Tadić je istakao da su problemi lokalnih zajednica u Srbiji različiti jer tamo gde su investicije velike, nezaposlenost je pala ispod četiri procenta, što je evropski standard. S druge strane, u zemlji ima opština gde je bez posla više od 40 odsto ljudi, i gde decenijama nije bilo suštinskih ulaganja. “Zato je veoma važno uputiti poruku da smo solidarni i zbog toga i postoje ovakvi sajmovi. Na njima se razmenjuju iskustva, ali i sam susret otvara perspektive. Naša država ne poseduje veliku količinu novca jer smo izašli kao siromašno društvo iz ranijih decenija i, nažalost, nemamo onolike infrastrukturne investicije koliko bi trebalo. Živimo u kompleksnim okolnostima i problemi ne mogu odmah da se reše. Ipak, država je odlučila da se ne zadužuje nekontrolisano poput nekih drugih, ne srlja i vodi računa o granici da javni dug ne opterećuje društveni proizvod. Činimo napor da zarađujemo samo onoliko koliko proizvodimo i taj napor mora da da rezultat”, rekao je Tadić i pozvao na posebnu solidarnost sa Kraljevcanima.

Prema rečima Dragana Đilasa, osnovna ideja Sajma jeste da se na jednom mestu okupi i predstavi što više lokalnih samouprava, kao i predstavnici kompanija zainteresovanih za ulaganja, te da svi zajedno razmene iskustva i učine život boljim, a da Beograd ima najveću odgovornost u tome. „Svake godine u Beogradu svoje srednjoškolsko obrazovanje završi oko 18.000 mladih ljudi, 3.000 njih nastavi školovanje na fakultetima, a čak 15.000 ljudi traži posao. Godišnje iz ostatka Srbije u glavni grad dođe 25.000 ljudi, a to je ogroman pritisak na Beograd i zato je njegov interes da pomaže razvitak centara kao što su Kragujevac, Svilajnac, Niš, da zagovara ravnomeran razvoj čitave zemlje. Na tome moramo svi zajedno da radimo i siguran sam da će taj rad dati dobre rezultate”, rekao je gospodin Đilas.

Ministar Milan Marković je podsetio da je prošle godine na ovom mestu bilo 75 jedinica lokalne samouprave, a da ih je danas 90. “Krizu nas nije omela da zajedno nastavimo s velikim projektima i poslovima, a među njima je projekat matičnih knjiga. Građanima je tako stvorena mogućnost da što jednostavnije i jeftinije ostvare svoja prava. Takođe,

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

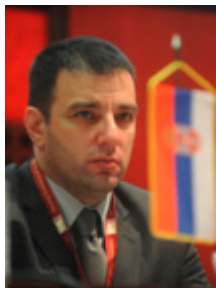
Mesečnik Lokalna samouprava je izdanje Stalne konferencije gradova i opština koje je podržao program EXCHANGE 3 (finansira Evropska unija), MATRA i KfW. Izdavač je isključivo odgovoran za informacije koje se nalaze u publikaciji. Stalna konferencija gradova i opština, Makedonska 22, Beograd, tel./fax 011/3223-446, e-mail secretariat@skgo.org, http://www.skgo.org. Uređuju: Vladimir Jovanović i Željko Krnetić; Fotografije: SKGO; Grafička postavka: Aleksandar Marković Štampa: “Kip-kap” d.o.o.-Loznica

TEŠKA GODINA ZA SVE

Samo jedinstveno i konstruktivno nastupanje gradova i opština u odbrani interesa lokalnih samouprava i stalan pozitivan pritisak na centralne vlasti može dati rezultate

Stalna konferencija gradova i opština je tokom 2010. godine uložila velike napore kako bi, kao i svako udruženje gradova i opština u Evropi i svetu, ostvarila ulogu zbog koje je osnovana i postoji - pravovremeno zastupanje interesa svojih članica, pružanje usluga i blagovremeno informisanje naše lokalne samouprave i šire javnosti o svim pitanjima koji su značajni za rad lokalnih vlasti i poboljšanje života naših građana.

Bez obzira na napore koje smo uložili da bismo unapredili položaj lokalnih vlasti, godina za nama bila je još jedna teška godina za gradove i opštine u Srbiji, iako je to verovatno i godina u kojoj se najčešće sa državnog nivoa govorilo o decentralizaciji i regionalizaciji. Ovo je bila i godina u kojoj smo čuli mnogo lepih obećanja u vezi sa lokalnom samoupravom od strane najviših državnih zvaničnika. Toliko puta nam je obećano vraćanje transfera na nivo pre krize i usvajanje zakona o javnoj svojini, da bi neupućeni posmatrač mogao da pomisli da su svi problemi opština i gradova u Srbiji davno rešeni i da danas nema više ničega na čemu bi trebalo raditi niti o bilo čemu razgovarati kada je poboljšanje položaja jedinica lokalne samouprave u pitanju.

Gde smo bili i kuda idemo

Na kraju godine rezultat svih ovih velikih obećanja izgleda ovako:

Najavljeno je vraćanje transfera od 25 procenata, odnosno uvećanje transfera na 32 milijarde, sa sadašnjih 25 milijardi dinara. Ovo uvećanje zapravo znači da stanje neće biti teže nego što jeste, ali takođe znači i da bitnog napretka nema - tamo smo gde smo bili 2009. godine. Međutim, sama činjenica da se o ovoj temi povela rasprava koja je dala neke rezultate posle dve godine ćutanja jeste napredak u ukupnim zalaganjima Stalne konferencije gradova i opština za bolje uslove rada jedinica lokalnih samouprava.

Prema zahtevu SKGO, reformisana je Komisija za finansiranje lokalne samouprave. Njena uloga još uvek nije stavljena u punu funkciju, ali sama reforma ovog tela je, dugoročno gledano, od ogromnog značaja. Komisija je održala i svoj prvi sastanak u punom sastavu i početak rada pruža nadu da ćemo u narednom periodu imati više komunikacije sa nadležnim ministarstvima kad je reč o propisima koji se tiču finansiranja opština i gradova.

Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji je izmenjen, u većem delu u skladu sa zahtevima gradova i opština.

Zakon o porezima na imovinu načelno je pripreman u punoj saradnji sa ministarstvom finansija. Na žalost, puštanje u proceduru ovog propisa, bez prethodne konsultacije sa SKGO i bez rešenog pitanja oporezivanja poreskih obveznika koji vode poslovne knjige uz izostavljanje nekih rešenja na kojima je insistirala SKGO u konačnom zakonskom predlogu (a koja bi dovela do veće pravednosti primene ovog strateški važnog zakona i neuporedivo manje negativnih komentara u javnosti) ponovo je pokazalo da brzopletost i odsustvo komunikacije najviše šteti samom predlagaču zakona. Reč je ipak o strateški važnom zakonu, koji se u vreme pisanja ovog teksta još uvek može popraviti amandmanima, kako bi njegova primena u praksi ostvarila i princip pravednosti. Ukoliko u narednom koraku bude rešeno i pitanje pravednog i realnog oporezivanja poreskih obveznika koji vode poslovne knjige, imaćemo poreski instrument velikih mogućnosti kojim će zaista biti moguće voditi lokalnu fiskalnu politiku. Vreme "bezbriznog" i automatskog određivanja maksimalnih poreskih stopa biće daleko iza nas - opštine i gradovi, ali i politika lokalnih vlasti, ocenjivaće se i po primenjenoj stopi poreza na imovinu koja će možda biti i jedan od ključnih faktora za opredeljenje budućih investitora o lokaciji novih poslovnih objekata.

Zakon o javnoj svojini nije usvojen, iako je bilo "dramatičnih" najava tokom godine da će izostanak ovog zakona sa dnevnog reda Narodne Skupštine dovesti u pitanje i samu Vladu Srbije.

Novi propisi koji se tiču lokalnih javnih prihoda koji se najavljuju, kao što je, recimo, Uredba o ograničavanju lokalnih komunalnih taksi kao i pravilnika ministarstva kojim će se regulisati plasiranje slobodnih sredstava gradova i opština kreću se u pravcu daljih smanjivanja prihoda lokalnih vlasti. Čini se da administracija nadležnog ministarstva, objektivno nemoćna da učini više kako bi umirila neizbežno nezadovoljstvo poreskih obveznika u vremenu teške ekonomske krize, koristi svoja ovlašćenja da ograničava prihode lokalnih samouprava i da na taj način pokazuje da ipak "nešto radi" na poslu poreskog rasterećenja pre svega

preduzetnika. Na žalost, svi dosadašnji predlozi, sem svoje marketinške komponente "obuzdavanja bahatih lokalnih vlasti", u praksi bi doveli samo do dva rezultata: prvi je manji prihod lokalnih budžeta, a drugi je smanjenje poreskih obaveza najbogatijih privednih subjekata kakve su banke, telekomunikacioni operateri, cementare, hidroelektrane ...

Da li će, na kakav način i u kojoj formi ovi propisi biti doneti, na kraju će zavisi i od aktivnosti i angažmana SKGO i svih gradova i opština Srbije, a pomenuti prvi sastanak komisije za finansiranje lokalne samouprave značio je i otvaranje navedenih tema i početak prave komunikacije, što znači da ipak možemo očekivati pravednije i sa stanovništa primene - primenljivije propise u odnosu na prvobitne predloge.

Tokom godine uspeali smo da zaustavimo brzopletost donošenje više drugih propisa koji su se posredno odnosili na lokalnu samoupravu, od zakona do uredbi nadležnih ministarstava koje bi teško pogodile pre sveg rashodnu stranu budžeta.

Ovakvo stanje predstavlja pravu sliku položaja, mogućnosti i značaja lokalne samouprave u Srbiji - samo uz ogromne napore možemo činiti male korake napred.

Nema posebnog razloga za paniku - konkretna dela kažu da Srbija osim velikih izjava i povremenih parola o decentralizaciji ne čini baš puno na tom planu. Nismo otkrili ništa posebno novo što do sad nije bilo poznato onima koji se poslovnima lokalne samouprave bave svakodnevno. Ovakvo stanje neće se menjati preko noći, potreban je stalan i uporan rad. Svakako ne treba imati iluzija da će se tokom mandata sadašnjih skupština lokalnih samouprava stvari u velikoj meri promeniti najbolje.

Stalna konferencija gradova i opština je, kako je i obećano na prošlogodišnjoj skupštini, tokom ove godine imala mnogo više aktivnosti koje su se odnosila na zastupanje opština i gradova u Srbiji nego u prethodnom periodu.

Pre svega, naš rad je postao vidljiviji. Bez obzira na dug istorijat SKGO, javnost nije bila dovoljno upoznata sa našim radom. Kroz aktivnosti koje smo organizovali, ova godina nam je poslužila da medije i širu javnost upoznamo sa ciljevima organizacije u delu zastupanja interesa lokalnih vlasti. Izgradnja imidža SKGO kao neke vrste sindikata gradova i opština, i organizacije čije mišljenje se uzima u obzir kad se govori o lokalnoj samoupravi nije lak posao. Biće potrebno prilično vremena da dođemo do onog nivoa prepoznatljivosti koji nam je neophodan kako bismo sa mnogo manje napora javnosti saopštili naše stavove, a da to izazove efekat koji želimo.

Ukoliko gradovi i opštine nastupaju zajedno, napredak je izvesniji

Drugi važan efekat ovogodišnjeg rada je činjenica da smo uspeali u više prilika da oko zajedničkih ciljeva okupimo veliki broj jedinica lokalne samouprave, kroz akcije slanja pisama i zajedničke konferencije za štampu oko najvažnijih tema za gradove i opštine. Pokazalo se da državne vlasti nisu u potpunosti neosetljive na poruke koje smo ovako upućivali. Osim toga, postalo je sasvim jasno da ukoliko nastupamo zajedno, sa jasnim, konstruktivnim i opravdanim ciljem, možemo ostvariti i izvestan napredak.

Kad bismo imali kapacitet da stavove SKGO plasiramo istovremeno kroz brojne kanale komunikacije, lokalne i regionalne medije, rezultati bi svakako bili bolji. Organizovanje zajedničkih i simultanih akcija je nešto čemu ćemo posvetiti posebnu pažnju u narednom periodu.

Na šta će uticati predizborna godina?

Na žalost, ulazimo u predizbornu godinu, kada nema puno prostora za angažovanje na radikalnoj promeni propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu i gde će državne vlasti svaku, pa i dobronamernu i konstruktivnu kritiku, doživljavati pre kao opozicioni napad nego kao priliku da se stvari u zemlji izmene na bolje.

To svakako ne znači da naredne godine neće biti važnih tema kojima ćemo se baviti. Predizborna vreme pored svih ograničenja može pružiti i neke nove mogućnosti, akteri političke scene mogu biti osetljiviji na pritisak javnosti i SKGO i možda ćemo moći da ostvarimo napredak na važnim poljima kao što su donošenje zakona o javnoj svojini ili dugoročno rešenje pitanja iznosa transfera za jedinice lokalne samouprave.

Samo jedinstveno, uporno i konstruktivno nastupanje gradova i opština u odbrani interesa lokalnih samouprava u Srbiji, odazivanje pozivima na akciju od strane Predsedništva SKGO, pružanje podataka kada to zatraži služba SKGO i stalan pozitivan pritisak na centralne vlasti kako bismo ostvarili naše ciljeve može dati rezultate. Mi, kao predstavnici opština i gradova, jesmo zapravo SKGO. To treba stalno imati na umu. Nema drugih, nema "rezervne vojske" koja će nas zameniti i nema neke druge organizacije koja će poslove umesto nas samih završavati.

Od Stalne konferencije gradova i opština, našeg jedinog udruženja lokalnih vlasti, ne može se očekivati da bude u ulozi "supermena" koji razvuljuje zidove i rešava probleme. Mi smo reka koja lagano lomi planinu. Vreme i pritisak su naši alati. ■

Saša Paunović
predsednik SKGO

VIŠE PARA NAJSIROMAŠNIJIM OPŠTINAMA

Dinkić: Dogodine oko 30 odsto više para u budžetu namenjenih transferima. Uz novac, prepustiti i nadležnosti
Đilas: Najugroženijima vratiti davanja iz budžeta na nivo pre krize

Neophodno je da se transferi najsiromašnijim opštinama vrate na nivo od pre svetske ekonomske krize. Ako nema para da se poveća svima, treba to da učinimo bar za najsiromašnije. Spreman sam da, kao gradonačelnik Beograda, prihvatim da vraćanje ide najvećim delom na teret transfera namenjenih budžetu glavnog grada i pokažem solidarnost sa onima koji imaju najmanje.

Ovaj stav gradonačelnik Beograda, izneo je na otvaranju skupa Dan lokalne samouprave, sedmog decembra 2010, godine, u Centru „Sava“. Dan lokalne samouprave okupio je ne samo predstavnike više od stotinu gradova i opština, nego i nadležne iz državnih institucija, predstavnike stranih država, donatorske zajednice i stručnjake za unapređenje ove oblasti. Među najvažnijim temama bilo je upravo stanje finansija na lokalnom nivou, šanse i mogućnosti za njihovo unapređivanje, a sednicom je predsedavao Saša Paunović, predsednik SKGO.

Đilas, koji se obratio u ime grada domaćina, osim što je zagovarao ideju značajnijeg izdavanja za opštine koje se bore sa najvećim rupama u budžetima, imaju manjak investicija i prihoda, rekao je da one, ipak, treba da ispune i određene uslove.

- Para nema mnogo, ali ono što stigne moramo racionalno da koristimo – ocenio je Đilas. – Novac, zato, ne sme da ide na plate opštinskih funkcionera ili, kroz ugovore o delu, našim koalicionim partnerima, rođacima i prijateljima.

Glavni grad će, potvrdio je, uvek da podržava davanje subvencija za otvaranje novih radnih mesta u najsiromašnijim opštinama. I to tako što Beograd neće uzimati subvencije te vrste, jer bi one, prema Đilasovim rečima, u prestonicu dovele nove hiljade ljudi iz nerazvijenijih delova Srbije.

Važno je, smatra, da se sa lokalnog nivoa, direktno ili putem Stalne konferencije gradova i opština, od države traži više sredstava, ali i nadležnosti.

- Kada je ministar Milan Marković tražio od ministarstava da se izjasne koje su nadležnosti spremni da prenesu na nivo lokalnih samouprava, samo je jedan ministar dao odgovor – otkrio je Đilas. – Treba da budemo hrabri, pa da ljudima koje su građani izabrali prenesemo više nadležnosti, a to nosi i više para. Ako ne budu dobri, njihovi građani će ih smeniti već na prvim izborima.

Imovina i nadležnosti

Ideju Dragana Đilasa da se sredstva koja lokalnim samoupravama stižu iz državne kase raspodele tako da siromašniji dobiju veći deo kolača od sadašnjeg podržao je i potpredsednik vlade i ministar za ekonomiju i regionalni razvoj Mlađan Dinkić. I prema njegovom mišljenju, nema napretka za lokalne samouprave, ako u paketu sa izdašnjim sredstvima ne dobiju i veće nadležnosti.

- Povećanje ukupne mase novca namenjene transferima biće naredne godine oko 30 odsto. To znači da je moguće izvesti da se bar najnerazvijenijima ova davanja vrate na nivo pre krize – procenio je Dinkić. – Danas, četiri godine od početka primene Zakona o finansiranju lokalnih samouprava, jasno je da neke stvari u njemu moraju da se menjaju. Ako želimo da one preuzmu više nadležnosti, moraju da imaju i veće sopstvene prihode i imovinu.

Stalna konferencija gradova i opština, podsetio je potpredsednik Vlade, još 2005. godine pokrenula je inicijativu da se imovina vrati lokalnim samoupravama. Krajnje je vreme, smatra, da se to uradi.

- Ne treba niko da se plaši, jer će to samo omogućiti da se brže rešavaju konkretni životni problemi građana, koji nisu bitni za

Firmarina

Takse koje građani plaćaju drastično se razlikuju od opštine do opštine. Mlađan Dinkić, navodeći primere firmarine, ukazao je da postoji zakonski okvir da se postave limiti, kako bi se ujednačili nameti.

Firmarina je u Šapcu, u maksimalnom iznosu, 200.000, u Kragujevcu 300.000, Leskovcu 1.500.000, a u Vranju čak 1.815.000 dinara. ■

republiku – ocenio je Dinkić. - Ne treba se plašiti prebacivanja imovine lokalnim samoupravama, Vojvodini i budućim regionima. Sadašnja centralizovana vlast sistemski čini da siromašni postaju još siromašniji, a bogati još bogatiji, koliko god da se mi trudili da davanja budu ravnomerna. A taj problem ne možemo da rešimo ako ne reagujemo sistemski.

Rešenje je, smatra, da veći procenat poreza na plate ostaje „u lokalnu“. Slovačka, koja izdvaja 90 odsto poreza na zarade za lokalne samouprave, a samo deset

procenata u državnu kasu, dobar je primer. U Srbiji svega 40 odsto para od plata ostaje u sredini u kojoj su zarađene.

- Ako hoćemo reforme, ne može delovati parcijalno. Lokalu moramo istovremeno dati više para i imovine, sa jedne, i više ovlašćenja, sa druge strane. To je jedini način da pokažu imaju li kapacitet – izričit je Đelić. – Važno je i da, u raspodeli transfera, bolje sagledamo položaj najsiromašnijih opština. Njima treba dati više transfera, jer će bogatijima više poreza na plate omogućiti da se iz toga više finansiraju. Neće im biti potrebni transferi.

Loše je, prema njegovom mišljenju, što mnoge siromašne sredine povećavaju lokalne takse. Trebalo bi, smatra, povećavati transfere i limitirati takse, poput firmarine i naknade za korišćenje građevinskog zemljišta.

Razvoj stranim novcem

Nije državna kasa jedina iz koje lokalne samouprave mogu da crpe sredstva. Evropski fondovi, uz dobre projekte, u narednim godinama, što više odmičemo u integracijama, mogli bi za nas da budu još šire ruke. Dobar deo evropskog kolača pripada i lokalnim samoupravama. Na nedavno završenom sastanku o finansijskim perspektivama do 2020. godine u Briselu bilo je reči i o rekonfiguraciji evropskog budžeta. Srbija je, preneo je prisutnima u Centru „Sava“ Božidar Đelić, zagovornik ideje da se zemljama zapadnog Balkana odobre veća sredstva i pre ulaska u Evropsku uniju. To bi bila značajna finansijska injekcija i za opštine i gradove.

- Naš predlog je se i Srbiji sredstva povećavaju linearno, da se ne čeka naš ulazak u EU – naglasio je Đelić. -. Bolje je da se tim sredstvima valjano pripremimo za ulazak i da izbegnemo nervozu i licitiranje oko datuma ulaska, a sve zbog sredstava koje ta odluka vuče sa sobom.

Valja zato već u narednom koraku, poručio je predsednicima gradova i opština, boriti se za 300 miliona evra za razvoj na lokalnu. Pohvalio je, takođe, većinu lokalnih samouprava, jer gotovo sve danas imaju značajne infrastrukturne projekte, a veliki broj ih realizuje u saradnji sa EU. Ipak, ima i manjkavosti.

- Zbog smanjenja transfera i neoptimalnog planiranja, imamo problema da ključne projekte, koji nas obavezuju pred građanima, sprovedemo u delo. Jedan broj će možda morati da bude otkazan. To ne sme da se dogodi – upozorio je Đelić. – Polovina od 14 miliona evra za projekat prekogranične saradnje nije obezbeđena. Samo 15 od 160 opština odgovorilo je na upitnik koji smo im poslali, u vezi sa ovim projektom, a rok je istekao trećeg decembra.

On je naveo da ovom važnom projektu država namera da priključi još neke okruge, poput šumadijskog, pomoravskog, topličkog ili rasinskog.

Đelić je naveo i da će, zahvaljujući sredstvima iz IPA prepristupnih fonova EU sprovođenje projekata na lokalnu moći da se unapredi. Samo u narednoj godini, otkrio je, iz IPA fondova lokalne samouprave dobiće šest miliona evra za unapređenje projekata.

Koliko para toliko usluga

Ukazujući na probleme i šta lokalnoj upravi valja činiti, Milan Marković, ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu, osvrnuo se na imovinu i transfere, ali je dodao i pitanje solidarnosti. Ona, ocenio je, mora da postoji, što se sada pokazuje na primeru Kraljeva. Kao gest solidarnosti navodi i odricanje Beograda od dela sredstava u ime najugroženijih. Taj princip, smatra ministar, mora svugde da funkcioniše.

A kao jedan od razloga što u lokalnim

samoupravama ne funkcioniše sve kako treba, Marković je naveo pitanje kvaliteta kadrova. Opštine i gradovi su, po uslovima koje nude svojim radnicima, među najlošijim poslodavcima.

- Kapacitet političkih elita u lokalnim samoupravama je loš, što je posledica sistema izbora službenika – smatra Marković.

- Mlad čovek dolazi u opštinu na platu od 200 evra, sa perspektivom da će za 30 godina imati 300 evra. Bolji učinak ne

Decentralizacija

- Stalno govorimo da nam je zemlja najcentralizovanija u Evropi, ali to nije tačno. Ratifikovali smo Evropsku povelju o lokalnim samoupravama, sa lakoćom ispunili sve evropske kriterijume – naglasio je ministar Milan Marković. – Garancije lokalnim samoupravama date su Ustavom, što nije slučaj u svim zemljama. Visoki standardi, takođe, ispunjeni su i time što se pitanjima lokalnih samouprava ne bavi izvršna vlast, već sudovi.

Na putu decentralizacije veliki koraci, dodao je ministar, učinjeni su i prebacivanjem tržišne inspekcije u nadležnost lokalnih samouprava. Drugi korak je uvođenje komunalne policije u gradove. Ovu službu bi, posle gradova mogle da dobiju i opštine. ■

možemo kao građani da očekujemo dok se ovaj problem ne reši. Jer, stručnjaci neće da rade u opštinskoj upravi. Odlaze u advokaturu, pravosuđe, nevladin sektor, gde su uslovi daleko bolji. A u opštinama ostaje - koliko para takva i usluga.

Marković se osvrnuo i na političke elite u lokalnim samoupravama. On smatra da ćemo dobre ljude na čelnim funkcijama dobiti samo celovitom reformom izbornog i ukupnog političkog sistema. Samo sistem nadmetanja, smatra, može da izabere prave kadrove. »

Veliko čišćenje

Manjak para u lokalnim kasama sprečio je, prema rečima Olivera Dulića, ministra za životnu sredinu i prostorno planiranje, realizaciju strateških projekata. A upravo oni su važni za dalji razvoj.

- Gurnuti su u zapečak, da čekaju bolja vremena. I tako smo upali u zamku, jer su možda baš te stvar važne da bolja vremena dođu – zaključio je Dulić. – U mnogim lokalnim samoupravama odustali smo od planiranja stvari neophodnih da bi neki investitor došao, uložio novac u nova radna mesta.

Veliki korak, ocenio je, njegovo ministarstvo učinilo je vraćanjem građevinskog zemljišta u nadležnost opština i gradova i upozorio njihove predstavnike da što pre moraju da izrade urbanističke i prostorne planove. Ovaj posao, primetio je, nije daleko odmakao. Čak i u budžetu ministarstva postoje sredstva namenjena prostornom planiranju, koja nisu potrošena.

A bez regulacionih planova i saznanja šta na svakom milimetru opštine može da se gradi, nema ni novih investicija, upozorio je Dulić. U lošem stanju je, takođe, i katastar nepokretnosti.

Legalizacija je još jedan problem koji koči prostorno uređivanje Srbije. Veliki broj građana prijavio je svoje objekte, ali je samo pet odsto slučajeva rešeno. Dulić je ukazao i na visoke cene legalizacije u pojedinim sredinama, pa se dešava da u jednoj opštini bude tri puta skuplja nego u drugoj.

Resorni ministar prekorio je predstavnike lokalnih samouprava zbog sporog uključivanja u procese očuvanja životne sredine.

- Oko 40 opština nije pristupilo nijednom regionu za upravljanje otpadom, iako su rokovi istekli. Otpadom moramo da upravljamo kako priliči modernoj zemlji – upozorio je Dulić. – Ipak, ohrabruje da više

od 100 opština radi separaciju i pripremu otpada. Imaju reciklažna ostrva, ali su nam deponije i dalje obična smetlišta sa kojih se godišnje u naše vodotokove izlije 900.000 kubnih metara zagađujućih voda. Na samom smo evropskom začelju i u prečišćavanju otpadnih voda. Samo 35 odsto građana ima kanalizaciju i od tog broja samo šest odsto voda završava u postrojenjima za prečišćavanje. Ostalo se izliva u vodotokove. Zato moramo da gradimo hiljade kilometara kanalizacije i 40 postrojenja za prečišćavanje voda.

Za ovaj posao, smatra ministar, ključno će biti uspostavljanje javno-privatnog partnerstva u sve segmente komunalnih poslova.

Podrška Evrope

Evropska unija je za deset godina u razvoj lokalnih samouprava uložila 250 miliona evra i prema rečima Vensana Dežera, šefa Delegacije EU u Srbiji, ima prostora za još investicija. Ove godine potpisani su ugovori o saradnji na 29 projekata, a do kraja godine taj broj uvećaće se za još 30.

- Zadatak predstavnika gradova i opština je da građani vide da je Srbija ostvarila napredak na evropskom putu i da u svakodnevnom životu osete da se standardi EU primenjuju – ocenio je Dežer. – Putujemo po Srbiji i vidimo pomake, poput nove toplane u Užicu, postrojenja za otpadne vode u Subotici, projekata u Pirotu, Šapcu i drugim gradovima. Izazov je veliki, Vlada se suočava sa krizom, ali postoje očekivanja da se gradovima i opštinama povećaju transferi. A sa sredstvima da dobiju i veće nadležnosti.

Kriza još nije prošla, ali se moraju naći

rešenja za probleme lokalnih samouprava, potvrdio je i Hilderik Šapveld, direktor Direktorata za demokratske institucije Generalnog direktorata za demokratiju i politička pitanja Saveta Evrope. Srbija je, podsetio je, ratifikovala Evropsku povelju o lokalnim samoupravama, koja izričito kaže da lokalne vlasti imaju svoje izvore finansiranja. Kao i da njihovi resursi moraju da budu usklađeni sa odgovornostima.

- Važno je da se sve reforme realizuju. Savet Evrope ima instrumente za jačanje podrške lokalnim samoupravama. Svi zajedno moramo da nastavimo da radimo u korist građana, a ova konferencija je ključna u tom procesu – zaključio je Šapveld.

Iva Cvejić

FINANSIJE LOKALNIH SAMOUPRAVA

U okviru skupa Dan lokalne samouprave koji je Stalna konferencija gradova i opština organizovala uz podršku Saveta Evrope i Evropske unije, a u saradnji sa Ministarstvom finansija održana je i nacionalna konferencija - Unapređenje lokalnih finansija u Srbiji

Budžet Srbije, dogovoren sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), između ostalog predviđa odmrzavanje plata u javnom sektoru i penzija, zamrzavanje subvencija, redukovanje subvencionisanih kredita i limitiranje kapitalnih investicija. Iduće godine za 25 odsto biće uvećani transferi lokalnim samoupravama, i oni će se postepeno povećavati

da nema potrebe da država preuzima tu ulogu pored Centralne banke i poslovnih banaka – objasnila je Dragutinovićeve.

Zajedno sa predlogom budžeta za narednu godinu Skupštini će biti dostavljene i izmene Zakona poreza na imovinu, kojim će se više oporezovati imovina veće vrednosti i biti ukinute brojne poreske olakšice.

Ona je objasnila da će ovim izmenama biti ukinute dosadašnje nepravde jer su praktično do sada veće poreske olakšice imala domaćinstva koja su imala imovinu veće vrednosti. Od januara iduće godine uvodi se jedinstvena poreska stopa od 0,4 odsto vrednosti imovine.

- Taj porez se sada naplaćuju po različitim stopama u zavisnosti od vrednosti imovine, koja je podcenjena. Prema procenama, u državnom budžetu za 2011. godinu po osnovu ovako obračunatog poreza na imovinu, prikupiće se tri milijarde dinara više nego ove godine – pojasnila je ministarka.

Za sada, oporezivanje imovine je skroman izvor sredstava i on, zajedno sa naknadom za korišćenje građevinskog zemljišta, čini 0,7 odsto BDP, dok je u razvijenim zemljama taj prihod dva odsto BDP.

Izmene Zakona o porezu na dobit preduzeća biće pripremljene u prvoj polovini iduće godine. Te izmene, prema ministarkinim najavama, obezbediće da se više oporezuju kompanije registrovane u "of šor zonama", a posluju u Srbiji.

Reagujući na najavljeno povećanje transfera lokalnim samoupravama za 25 odsto, predsednik SKGO i predsednik Opštine Paraćin Saša Paunović istakao je da to neće biti dovoljno, i da će ta sredstva biti dovoljna samo za pokrivanje troškova

dok ne dostignu Zakonom utvrđeni iznos (1,7 odsto bruto društvenog proizvoda).

Ministarka finansija, Diana Dragutinović rekla je da će budžetski deficit u narednoj godini iznositi 148 milijardi dinara i istakla da je „realnost Srbije da ima budžetski deficit do 2015. godina, jer će na taj način biti pomognut ekonomski oporavak i razvoj Srbije“.

- Budžetom za iduću godinu biće predviđeno je povećanje plata i penzija, koje će biti obračunate na decembarska primanja, ali predviđeno i zamrzavanje subvencija privredi, osim za železnicu i za rudnike „Resavica“.

Iznos za kapitalne investicije koje se finansiraju iz budžeta biće ograničen na 28 milijardi dinara, a prioritet će se dati malom broju krupnih investicionih projekta – rekla je Dragutinovićeve.

Ona je istakla da je u budžetu za 2011. godinu predviđena značajna redukcija subvencionisanih kredita, ističući da će u ponudi svakako ostati subvencionisani stambeni krediti ali u manjem obimu.

- Smatra se da će sledeće godine privredni rast biti veći, odnosno oko tri odsto, tako

- Zalagala sam se za radikalnu poresku reformu, ali nju nije moguće sprovesti zbog nepostojanja kompletnih evidencija nekretnina i slabog kapaciteta lokalne poreske administracije. Ona će se odvijati fazno, a prva faza će biti sprovedena iduće godine i odnosiće se samo na oporezivanje imovine domaćinstava – rekla je Dragutinovićeve.

Veća transparentnost u dodeljivanju transfera

Učesnicima Nacionalne konferencije o finansiranju lokalne samouprave predstavljena je i Evropska povelja o lokalnoj samoupravi, odnosno pojedini principi koji se tiču lokalnih finansija. Polazna tačka u ovom dokumentu je da lokalne samouprave trebaju da imaju adekvatne finansijske resurse kojima mogu da raspolazu, kao i da treba da postoji minimum standarda koji kažu koje su to usluge koje pruža lokalna samouprava. Gabor Peteri, ekspert Saveta Evrope, kaže da je u celoj EU došlo do restrikcija koje su smanjile lokalne i javne rashode, ali i da su zato povećani socijalni rashodi.

- Kriza je uticala i na Srbiju, naročito na prihodnoj strani budžeta. Transferi su smanjeni, i to je posebno pogodilo Beograd. Međutim, interesantno je, i to bi mogao da bude izlaz, što su ustupljeni prihodi (porez na dohodak građana) bili prilično stabilni. Opštine su morale da povećaju izvorne prihode, i to su uspele da urade u ovom periodu. Upravo je jedan od ključnih zahteva Povelje da lokalni prihodi treba da dolaze delimično iz sopstvenih poreza, odnosno taksi i naknada koje treba da prate ekonomske promene i povećanje troškova – rekao je Peteri.

On ističe još jedan princip Povelje, a to je uvođenje sistema ujednačavanja kojim se koriguju razlike u finansijskom oprećenju gradova i opština. Ovaj sistem ne bi trebalo da nadoknađuje bilo kakve rashode i neefikasno pružanje usluga, već da motiviše opštine da povećaju izvorne prihode i poboljšaju ekonomski razvoj.

- Povelja govori i o raspolaganju lokalnim finansijama na osnovu nenamenskih transfera. U EU su različiti načini kako lokalne samouprave dobijaju ova sredstva, ali je važno da se ona objektivno dodeljuju i u skladu sa Zakonima i propisima – objasnio je Peteri.

usled odmrzavanja plata u administraciji i inflacije za poslednje dve godine. On je rekao da je povećanje ipak ispod Zakonom predviđenog nivoa i da ono znači da „opštinama neće biti teže, ali isto tako im neće biti ni bolje”.

- Mora se naći način da se gradovima i opštinama na neki drugi način nadoknadi ovaj gubitak sredstava u poslednje dve godine, kao i u narednoj godini. Smatramo da sredstava ima u državnim fondovima namenjenim lokalnim samoupravama za infrastrukturu na lokalnu – rekao je Paunović.

Da bi se ova sredstva dobila, smatra on, opštine moraju da imaju političku podršku u određenim ministarstvima ili drugim institucijama.

- To znači da sa jedne strane para ima, a sa druge strane para nema za opštine i gradove. Mislimo da je bolje da opštine i gradovi sami odlučuju o potrebama svojih građana i rešavaju probleme sa kojima se svakodnevno susreću, a da se time manje bave ministarstva – kaže Paunović.

On je istakao da SKGO smatra da je stanje lokalnih finansija u protekle dve godine vraćeno nekoliko godina unazad, kao i da su manji transferi praktično poslednja važna krizna mera Vlade koja ostaje na snazi.

- Toliko o decentralizaciji koje neće biti sve dok gradovi i opštine ne budu imale jednaku mogućnost korišćenja sredstava i dugoročnog planiranja, što zapravo i treba da bude cilj – ističe Paunović.

On je istakao da bi kratkoročno rešenje trenutne situacije bilo odustajanje od svih mera koje dovode do smanjenja lokalnih budžeta, dok bi dugoročno rešenje trebalo da bude trajno rešavanje pitanja transfera.

- Potreban je novi dogovor i realna i održiva formula. Moramo da znamo koliki će biti transferi u odnosu na BDP. Bitno je i poštovanje i jačanje institucija, pre svega Komisije za finansiranje lokalne samouprave, koja treba da postane centralno mesto za sve teme u vezi sa lokalnim finansijama. Treba otvoriti raspravu o reformi svih propisa, izmeniti sve zastarele oblike prihoda onima koji će biti pravedniji i primenljiviji, dati veća ovlašćenja gradovima i opštinama u oblasti administriranja lokalnih prihoda. Uz bolju komunikaciju i više pažnje za predloge koji dolaze od SKGO, možemo rešiti mnoge probleme – zaključio je Paunović

Neophodna komunalna reforma

Iako je ideja Vlade Srbije isprava bila da teret krize podjednako podnesu centralni i lokalni nivo to se, prema mišljenju eksperta SKGO Tonija Levitasa, ipak nije dogodilo, a opštine i gradovi su smanjenjem transfera ostali bez 13 milijardi dinara.

- Od 2008. do 2009. godine prihodi lokalnih samouprava opali su za oko sedam odsto, dok su prihodi sa republičkog nivoa ostali praktično isti. Još je važnije da su transferi manji za 22 odsto i mislim da je jasno da je centralna vlast svoje fiskalne probleme prebacila na lokal. Istovremeno, dešava se i povećanje nadležnosti za lokalni nivo, pa samim tim i njihovih troškova. Zbog svega toga danas imamo situaciju da lokalne samouprave ne plaćaju račune i gomilaju svoje dugove koji su u maju ove godine iznosili oko 17 milijardi dinara. Opštine i gradovi su na ovakvu situaciju odgovorili agresivnijim naplaćivanjem izvornih prihoda, poput firmarina, a veliko povećanje dolazi i od naplate poreza na imovinu fizičkih lica. Međutim, veliki je pad naplate naknade za uređivanje građevinskog zemljišta, ali i zakupa, što zavisi od dolaznih investicija, tako da je sve to uticalo naročito na najveće gradove u Srbiji – objašnjava Levitas.

On kaže da je odgovor gradova i opština na krizu i smanjenje transfera najpre bio smanjenje investicija, najpre za komunalne usluge, zbog čega su ova preduzeća zapala u velike dugove.

- Uбудuće bi lokalne samouprave trebalo da počnu da definišu komunalne takse na nivou koji će omogućiti komunalnim preduzećima da funkcionišu bez subvencija. Nažalost, Vlada još uvek određuje gornju granicu cena komunalnih usluga. To je politička igra jer je vrlo nepopularno podizati cene, ali to limitiranje ne pomaže jer dugovi rastu. Čini mi se da smo u situaciji gde postoji rizik da nivo skrivenih dugova bude toliko veliki da niko na kraju neće znati koliko novca postoji u sistemu, zato što svako svakome duguje ogromne sume. Brinem se šta bismo mogli da otokrijemo – kaže Levitas istakavši da lokalne samouprave i Vlada moraju da sprovedu ozbiljnu komunalnu reformu, smanje broj zaposlenih, povećaju procenat naplate, ali i efikasnost i cene.

Srbija je daleko od fiskalne decentralizacije

Analizirajući finansijsko stanje gradova i opština u Srbiji Dragan Spirić, pomoćnik

gradonačelnika Vranja i član Komisije za finansiranje lokalne samouprave, smatra da je Srbija daleko od suštinske fiskalne decentralizacije. On smatra da je suspenzija Zakona o finansiranju lokalne samouprave dovela do toga da neizmirene obaveze narastu na više od 20 milijardi dinara, da dolazi do povećanja zaduženosti, kao i teškoća u obezbeđivanju komunalnih usluga, a direktne posledice su i smanjenje investicija, nemogućnost sufinsiranja, povećanje razlika u stepenu razvijenosti i siromaštva i rast broja nezaposlenih.

- Za prevazilaženje ovih problema trebalo bi obnoviti i intenzivirati saradnju sa Komisijom za finansiranje lokalne samouprave. Transfere treba vratiti na Zakonom propisan nivo, doneti nov Zakon o lokalnim službenicima i njihovim platama uz profesionalizaciju i depolitizaciju. Stvaranje povoljnog investicionog ambijenta je neophodno, uz obavezno vraćanje imovine lokalnim samoupravama – rekao je Spirić.

Iskustva iz Slovenije: Manje novca za infrastrukturu

Na Nacionalnoj konferenciji posvećenoj finansiranju lokalne samouprave svoja iskustva sa kolegama iz Srbije podelili su i Slovenci. Prema rečima Romana Lavtara iz Kancelarije za lokalnu samoupravu i regionalnu politiku Vlade Slovenije, situacija ni u ovoj zemlji nije tako sjajna.

- Kriza nas je naterala da redefinišemo ciljeve i načine kako da ih dostignemo, ali i da racionalizujemo finansije. To između ostalog podrazumeva i da opštine same povećavaju efikasnost, ali i da sve njihove službe budu racionalizovane – rekao je Lavtar.

On je objasnio da zbog smanjenih poreskih prihoda, koji su se odrazili i na smanjenje opštinskih prihoda, Slovenija u 2011. i 2012. godini smanjuje i deo sredstava za investicije u lokalnu infrastrukturu. Lavtar kaže da je saradnja između centralnih i lokalnih vlasti neophodna, ali ističe i da bi opštine trebalo da imaju veću autonomiju kada je povećanje poreza u pitanju, i da bi to trebalo raditi pažljivo.

VREME I UPORAN PRITISAK SU ALATI SKGO

Ulazimo u predizbornu godinu kada vlasti nisu sklone radikalnoj promeni propisa ali koordiniranim lobiranjem u svim mestima gde se donose odluke moguće je postići zajedničke ciljeve gradova i opština, rekao je Saša Paunović, predsednik SKGO i opštine Paraćin na Skupštini u Sava centru

Već dugo nisu najviši državni zvaničnici kao ove godine izbacili u javnost toliko parola o decentralizaciji, vraćanju nenamenskih transfera i ostalom čemu se lokalne samouprave nadaju. Očigledno da krajnji ishodi tih obećanja nisu kakvim su ih oni predstavljali u medijima. Prošli smo još jednu tešku godinu, rekao je Saša Paunović, predsednik Stalne konferencije gradova i opština i predsednik opštine Paraćin, u uvodnom izlaganju na 38. Skupštini SKGO, održanoj 7. decembra u beogradskom Sava centru.

– Ovakvo stanje, u kojem su pojedini naši zahtevi delimično a neki potpuno ispunjeni, dok se deo još razmatra, i to već dugo, prava je slika moći lokalne samouprave u Srbiji. Samo uz veliki napor možemo da činimo male korake napred – kazao je Paunović.

Nema izgleda ni da će se u predstojećem periodu dočekati značajno poboljšanje s obzirom da slede izbori, vreme nepovoljno za suštinske reforme, upozorio je predsednik SKGO.

– Ne treba imati iluzija da će se tokom mandata sadašnjih saziva jedinica lokalne samouprave sve promeniti na bolje. Većina naših zahteva realizovaće se tek u toku dužeg perioda. Ulazimo u predizbornu godinu kada nema prostora za angažovanje na radikalnoj promeni propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu zato što državne vlasti čak i dobronamerne i konstruktivne kritike upućene u tom razdoblju doživljavaju kao predizborni napad opozicije umesto kao šansu da se prilike u zemlji izmene na bolje – naveo je Paunović.

Mada to znači da će predstojeće godine biti teško da se otvori razgovor o važnijim temama, u predizbornoj ciklusu akteri političke scene mogu se pokazati osetljivijim na pritisak javnosti i SKGO. Jedinstvenim

i upornim nastupanjem gradova i opština izvodljivo je pogurati dugoročna rešenja važnih pitanja, poput donošenja Zakona o javnoj svojini ili iznosa nenamenskih transfera.

– Stalnim i pozitivnim pritiskom na centralne vlasti možemo ostvariti naše ciljeve. Od SKGO ne treba očekivati da bude Supermen, da razvaljuje zidove i spasava nevine građane od nevolje. Mi smo reka koja lagano lomi brdo. Vreme i pritisak su naši alati a ne brzina i snaga – rekao je Paunović.

Primer da takav način delovanja ume uroditi plodom jeste najava ministarke finansija Diane Dragutinović, i zvanično izrečena pred predstavnicima gradova i opština na skupštini SKGO, da će iduće godine lokalnim samoupravama biti vraćene 32 milijarde dinara nenamenskih transfera, umesto 25 prenesenih u ovoj budžetskoj sezoni. To je, doduše, i dalje osetno manje od 40 milijardi dinara, na koliko lokalne vlasti imaju pravo prema propisima suspendovanim zbog ekonomske krize. Osim ovog dragocenog, premda ograničenog uspeha, Konferencija se izborila za reformu Komisije za finansiranje lokalne samouprave.

– Uvaženi su i predlozi SKGO o izmenama Zakona o poreskom postupku. I Zakon o porezu na imovinu biće uređen u pravcu koji smo tražili, tako da više ide u korist lokalnih budžeta. Zakon o javnoj svojini, na žalost, nije usvojen, iako je najavljivano

kako će nam, ako on izostane, nebo pasti na glavu – naveo je Paunović.

Više zakona koji su bili u pripremi i dalje su u proceduri. Pred poslanike nisu dospeli najvećim delom zato što je SKGO imala određene primedbe na njihov tekst.

– Sada se najavljuju još neki propisi koji se tiču lokalnih javnih prihoda, kao što su uredba o ograničavanju lokalnih komunalnih taksi i akt kojim će se regulisati plasiranje slobodnih sredstava jedinica lokalne samouprave. Prvobitni predlozi tih propisa predviđaju smanjenje lokalnih prihoda. Naš je sledeći zadatak da to sprečimo – istakao je Paunović.

Jedan od glavnih efekata ovogodišnjeg rada SKGO, važan za dalji uspeh, jeste to što je rad organizacije, zahvaljujući sve mnogobrojnijim akcijama, postao vidljiviji u javnosti, koja do sada nije u dovoljnoj meri ni bila svesna da postoji svojevrsan sindikat gradova i opština. U elektronskim i štampanim medijima našlo se oko 550 objava o radu SKGO dok je sajt organizacije zabeležio više od 100.000 poseta. Konferencija je i sama objavila tri broja pravnog i šest brojeva elektronskog biltena, pet izdanja časopisa „Lokalna samouprava“, te razne publikacije. Učestvovala je kao gost, i kao organizator u 27 konferencija, okruglih stolova i panel diskusija.

– Izgradnja imidža SKGO kao organizacije

čije se mišljenje uzima u obzir nije lak posao. Biće potrebno još prilično vremena da dođemo do nivoa prepoznatljivosti neophodnog kako bismo s manje napora saopštavali javnosti naše stavove i postigli efekat – kazao je Paunović.

Presudno za uspeh javnih akcija bilo je to što se u ovoj godini oko ciljeva važnih za sve opštine i gradove okupljalo mnogo jedinica lokalnih samouprava. One su zajedno potpisivale pisma i nastupale na konferencijama za medije. Pokazalo se, zapazio je Paunović, da državne vlasti nisu neosetljive na tako upućene poruke. Da bi napredak ostvaren na taj način bio još veći, nužno je da se stavovi SKGO koordinirano plasiraju kroz što više nacionalnih, regionalnih i lokalnih medija, kao i da gradovi i opštine istovremeno i zajedno lobiraju u mestima gde se donose odluke, ne samo kod predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti, nego i u političkim partijama.

Uspostavljajući linije komunikacija sa državnim i međunarodnim ustanovama, SKGO je ove godine održavala sastanke sa brojnim njihovim predstavnicima. Sa Generalnim sekretarijatom predsednika republike potpisan je sporazum o saradnji. Sa predsednicom Narodne skupštine je postignut dogovor o snaženju prisustva SKGO na njenim zasjedanjima i redovnom obaveštavanju o zakonima koji se odnose na lokalnu samoupravu. Potpisan je i sporazum o saradnji sa ministarstvom prosvete. SKGO je održavala veze i sa asocijacijama lokalnih vlasti sa čitavog kontinenta a takođe je kao članica učestvovala u radu nekoliko evropskih organizacija i agencija koje podržavaju razvoj lokalne demokratije. Uz saglasnost Vlade Srbije, SKGO je, budući ovlašćeni predlagatelj, imenovala delegaciju u evropskom Veću lokalnih i regionalnih vlasti, nabrojao je Paunović.

Konferencija je sprovedla i 14 projekata i programa uz podršku donatora iz raznih zemalja Evropske unije. Sa USAID-om je 15. oktobra potpisan sporazum o ustupanju programa pod nazivom MEGA, bazi znanja koja sabira tehničke materijale o lokalnom ekonomskom razvoju i srodnim oblastima. Metodologija baze podataka o projektima za jačanje konkurentnosti na lokalnom nivou biće preuzeta na osnovu memoranduma potpisanog 3. novembra sa Međunarodnom finansijskom korporacijom, članicom grupe Svetske banke. Ti projekti podupiru takozvanu giljotinu propisa. U pogon je stavljen i SLAP informacioni sistem, trenutno jedina transparentna alatka u odabiru infrastrukturnih projekata koji će biti finansirani donatorskim sredstvima, prevashodno iz IPA fondova, naveo je Paunović na kraju svog izlaganja.

Posle uvodne reči predsednika SKGO, Skupština je izglasala niz akata. Usvojeni su zapisnik sa prethodne skupštine i izveštaj nadzornog odbora o materijalno-finansijskom poslovanju od 1. januara 2009. do 31. oktobra ove godine. Prihvaćeno je da se gradovima i opštinama uputi poziv da potvrde članstvo u SKGO. Predstavnici su odobrili i mapu puta za pripremu jedinica lokalne samouprave za proces evropskih integracija, kojom se predlaže, i osmišljavaju modaliteti za uključivanje lokalnih vlasti u pristupne pregovore i planira se pomoć u identifikovanju prioriteta i formulaciji projekata kojima će se lokalne samouprave kandidovati za sredstva iz IPA fondova.

Izglaslan je Statut Stalne konferencije gradova i opština, neophodan po slovu novog Zakona o udruženjima. Statutom je regulisan pun naziv, koji glasi Stalna konferencija gradova i opština – Savez gradova i opština Srbije. Takođe su joj dati nova funkcija – zamenik predsednika – i mogućnost osnivanja privrednog društva kako bi sticala dobit konsultantskim aktivnostima u vezi sa poslovanjem i upravljanjem. Statut predviđa i da SKGO može, uz posebnu saglasnost većine članica, predstavljati interese opština i gradova kao poslodavaca, što znači da će u pregovorima oko zaključenja kolektivnog ugovora biti ovlašćen da preuzme ulogu njihovog reprezentativnog udruženja u pregovorima sa Vladom i reprezentativnim sindikatom zaposlenih u lokalnim samoupravama.

Usvojen je i Strateški plan SKGO za period od 2011. do 2013. godine, koji održava kontinuitet sa prethodnom trogodišnjom strategijom i kao prioritete proglašava zastupanje zajedničkih interesa članstva, pružanje usluga članicama radi razvoja njihovih ka-

paciteta, komunikaciju i saradnju lokalnih vlasti na nacionalnom i međunarodnom planu i razvoj kapaciteta SKGO kroz institucionalno jačanje i obezbeđivanje finansijske održivosti.

Skupština je prihvatila i nova pravila za izbor predsednika i članova organa Konferencije. Najvažnija izmena je sastav Predsedništva. Uбудućе, četiri obavezna člana Predsedništva poticaće iz najvećih jedinica lokalne samouprave – Beograd, Novog Sada, Niša i Kragujevca. Po jedno obavezno mesto će pripadati dvema jedinicama sa najmanjim prihodom budžeta po glavi stanovnika u godini koja prethodi

izornoj. Poslednja dva obavezna mesta biće rezervisana za jedinice u kojima živi najveći apsolutni broj pripadnika jedne od dve najmnogoljudnije nacionalne manjine, s tim što četiri najveće jedinice ni ako ispunjavaju taj uslov ne mogu da, povrhn onih koja im redovno sleduju, uzmu i ova obavezna mesta već se ona prepuštaju sledećima na spisku. Od 14 mesta u Predsedništvu koje bira Skupština SKGO, po četiri mesta biće namenjeno gradovima i opštinama iz statističkih regiona Vojvodine, Šumadije i Zapadne Srbije, potom Južne i Istočne Srbije, dok će dva mesta uzimati opštine Beogradskog statističkog regiona. Unutar regiona, četiri mesta će biti raspoređena tako da ih pokriju jedna opština koja broji do 30.000 stanovnika, dva grada ili opštine koji ne popisuju više od 100.000 žitelja i jedan grad sa više od 100.000 stanovnika.

Odobrena je i Odluka o obračunu članskog doprinosa. Ovo je jedini akt koji Skupština nije usvojila jednoglasno, već sa jednom rukom dignutom protiv njega.

RADIONICA „MAPIRANJE POTREBA ZA MEĐUNARODNOM POMOĆI U OBLASTI LOKALNOG RAZVOJA“

Stalna konferencija gradova i opština, u saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije i Božidarom Đelićem, potpredsednikom Vlade Republike Srbije za evropske integracije, inicirala je uspostavljanje prakse konsultovanja lokalnih vlasti sa ključnim državnim institucijama o potrebama za međunarodnom pomoći na godišnjem nivou i po drugi put organizovala radionicu „Mapiranje potreba za međunarodnom pomoći u oblasti lokalnog razvoja“, koja je održana u periodu od 29-30. novembra 2010. godine u Beogradu. SKGO je prvu radionicu organizovala u oktobru 2009. godine u Zrenjaninu, gde su se na jednom mestu našli predstavnici gradova i opština, državnih organa i donatora, a direktna saradnja lokalnih samouprava i državnih organa, kao i donatorskih organizacija, pokazala se kao dobar metod za identifikaciju prioriteta koji predstavljaju prvi korak u koordiniranju donatorske pomoći.

Ovogodišnja radionica je održana paralelno sa pripremom dokumenta „Potrebe Republike Srbije za međunarodnom pomoći u periodu 2011-2013. godina“ za čiju pripremu je zadužena Kancelarija za evropske integracije, Sektor za planiranje, programiranje, praćenje i izveštavanje o sredstvima EU i razvojnoj pomoći koji će, nakon što ga usvoji Vlada Republike Srbije, predstavljati platformu za pregovore sa potencijalnim donatorima o podršci reformama u navedenom

vremenskom periodu. Dokument će takođe biti osnova za definisanje prioriteta projekata za godišnje IPA programe, počevši od budžetske 2012. godine.

Tokom dva dana učesnici su radili na definisanju mera i prioriteta lokalna u 5 radnih grupa: Reforma državne uprave, Javne finansije, Konkurentnost, Ruralni razvoj i Zaštita životne sredine.

Na kraju radionice, predstavnici radnih grupa su prezentovali ciljeve i mere koje će biti predstavljene: resornim radnim grupama koje rade na izradi dokumenta „Potrebe Republike Srbije za međunarodnom pomoći u periodu 2011-2013. godina“ u kojima učestvuju predstavnici više resornih ministarstava, zatim u izveštaju koji će biti podnet Kancelariji za evropske integracije i Kabinetu potpredsednika Đelića, preliminarni dogovor – koji zavisi i od kvaliteta samog dokumenta je da će izveštaj sa ove radionice biti uključen kao aneks dokumenta „Potrebe Republike Srbije za međunarodnom pomoći u periodu 2011-2013. godina“ i usvojen od Vlade Republike Srbije početkom 2011, i na kraju, SKGO će rezultate ove radionice predstaviti na sledećem sastanku / koordinaciji donatora koji su aktivni na lokalnu. Na ovim sastancima, pored najvećih donatora, učestvuju i predstavnici ambasada, manjih programa koji rade sa lokalnom samoupravom. Njima će biti predstavljene potrebe gradova i opština i one će imati prioritet u pregovorima SKGO sa donatorima o tome kakvi projekti treba da budu pripremljeni za lokalne samouprave.

DRUGI POZIV ZA PODNOŠENJE PREDLOGA PROJEKATA ZA PAKETE PODRŠKE OPŠTINAMA

U februaru 2011. godine biće raspisan Drugi poziv za podnošenje predloga projekata za pakete podrške opštinama. Ovakav vid podrške opštinama predstavlja nastavak srodnih aktivnosti sprovedenih u okviru Exchange 2 programa.

Paketi podrške, za razliku od projekata podržanih u okviru Exchange 3 grant šeme, ne predstavljaju finansijsku, već direktnu tehničku podršku gradovima i opštinama na

izgradnji kapaciteta u odabranim oblastima. Pomoć koja se gradovima i opštinama pruža kroz ovu formu je prilagođena i usmerena na aktuelne prioritete i konkretne potrebe jedinica lokalne samouprave.

Ključne prioritete oblasti za koje će gradovi i opštine moći da konkurišu biće definisane u Pozivu za podnošenje predloga projekata, a kao indikativne mogu poslužiti prioritete oblasti iz prvog poziva: urbano planiranje i

upravljanje; održivi lokalni ekonomski razvoj; upravljanje ljudskim resursima; upravljanje opštinskim budžetom; upravljanje imovinom; usluge građanima.

U okviru Drugog poziva za podnošenje predloga projekata za pakete podrške opštinama, u kojem će mogućnost konkuranja imati sve lokalne samouprave u Srbiji, biće podržano šest najbolje ocenjenih projektnih predloga.

PRVI SASTANAK SLAP KOORDINATORA

Prvi sastanak SLAP koordinatora održan je 23. novembra 2010. godine u Beogradu. Na skupu koji se sastojao iz dva dela (informativnog i radnog), bilo je prisutno 80 SLAP koordinatora/predstavnika iz 71 opštine/ grada i 5 regionalnih razvojnih agencija.

Prisutne je pozdravio Đorđe Staničić, generalni sekretar SKGO, koji je informisao prisutne SLAP koordinatore da će naredna godina biti povoljnija za lokalne samouprave nego prethodna po pitanju transfera sredstava iz državnog budžeta. Gospodin Staničić je objasnio da je SKGO angažovana na pružanju pomoći opštinama i gradovima u cilju objedinjavanja većih, međuopštinskih projekata, kako bi se zadovoljili kriterijumi finansijskih institucija i izjavio da SKGO zajed-

no sa MISP programom radi na unapređenju SLAP sistema prema sektorskim kriterijumima i zahtevima opština. Generalni sekretar SKGO je naglasio potrebu da što veći broj lokalnih samouprava unosi i ažurira podatke u SLAP sistem, jer se time dokazuje spremnost da se projekti pripreme i sprovedu.

Nakon uvodnih reči, Nedeljko Ćurić, menadžer SLAP sistema, predstavio je istorijat razvoja i prikazao osnovne funkcije SLAP sistema uključujući korisnike sistema, strukturu podataka i nivoe ocenjivanja. On je naglasio važnost koncepta projekta i da bi trebalo da koncept bude priložen uz svaki projekat u SLAP-u kao DOC ili PDF fajl. Prikazan je primer čuvanja svih verzija projekta u bazi podataka, čime sistem pruža informacije o razvoju projektne dokumentacije.

Ispred Ministarstva za nacionalni investicioni plan prisutnima se obratio državni sekretar, Milan Đokić, i ukazao predstavnicima gradova i opština o značaju saradnje između Ministarstva za NIP, SKGO i lokalnih samouprava zbog činjenice da u lokalnim administracijama uglavnom iste osobe vrše funkciju

SLAP i NIP koordinatora. Gospodin Đokić je izjavio da je konkurs za podnošenje projekata u okviru NIP-a trajao mesec i po dana i broj prijavljenih projekata je bio manji nego prošle godine, ali je ukupan iznos sredstava veći, što znači da su projekti ozbiljniji. Na kraju izlaganja, državni sekretar je uporedio SLAP i NIP i istakao razlike između dva sistema: NIP konkurs traje mesec i po dana, dok je SLAP stalno dostupan za unos projekata, i da se u SLAP sistem mogu uneti i projekti na nivou ideje, dok se u NIP mogu uneti samo zreli projekti.

Podaci o infrastrukturnim projektima u SLAP sistemu bili su od važnosti i za Ministarstvo za dijasporu u okviru aktivnosti izrade multimedijalnog kataloga „Mogućnosti ulaganja u opštine i gradove u Srbiji“, što je naglasio Đorđe Prstojević, pomoćnik ministra za dijasporu, koji je pozitivno ocenio saradnju sa SKGO na ovom projektu.

DEVETI SASTANAK MREŽE LOKALNIH POVERENIKA SKGO

Deveti redovni sastanak Mreže lokalnih poverenika SKGO, organizovan od strane Savetodavnog centra Stalne konferencije gradova i opština, održan je u periodu od 17. do 19. novembra 2010. godine na Zlatiboru. Sastanku su prisustvovali lokalni poverenici iz 72 grada i opštine.

Menadžer Savetodavnog centra SKGO, Darko Drndić, pozeleo je dobrodošlicu prisutnima i istakao značaj uloge lokalnog poverenika za Savetodavni centar i SKGO. Plenarni deo trodnevnog sastanka obeležile su prezentacije: menadžerka programa Exchange 3, Irina Slavković, predstavila je neke od planiranih aktivnosti Programa, gde je akcenat stavila na konsultantske usluge koje će biti obezbeđene za opštine i gradove prilikom izrade strategija lokalnog održivog razvoja, kao i važnost uspostavljanja SLAP koordinatora u svakoj opštini/gradu u cilju

iskorišćavanja prednosti SLAP baze podataka. Ispred Savetodavnog centra i Centra za obuku SKGO, Nina Čehov i Nina Nikolić predstavile su rezultate istraživanja o procenama potreba članica SKGO baziranog na „uzorku“ od 98 opština/gradova. Miloš Bradaš, SKGO sistem administrator, prisutnima je objasnio važnost registrovanja opština/gradova na „rs“ domen i korišćenja SKGO webmaila kao primarnog sredstva za komunikaciju, dok je Dušica Ćuk iz Republičkog zavoda za informatiku i Internet predstavila Internet portal „E-uprava“ koji podržava Ministarstvo za telekomunikacije i informaciono društvo u cilju objedinjavanja svih državnih i elektronskih servisa lokalnih samouprava.

Tri paralelne obuke „Opštinski marketing“, „Primena elemenata državnog i diplomatskog protokola u lokalnim samoupravama“ i „Priprema projekata u skladu sa EU proce-

durama“ održani su za lokalne poverenike drugog i trećeg dana skupa, dok je na kraju bila predviđena studijska poseta gradu Užicu. Ovom prilikom, učesnici su mogli da se upoznaju sa primerima dobre prakse u oblasti lokalne poreske administracije, kao i sa aktivnostima Kancelarije Gradske uprave u cilju opremanja i povezivanja/umrežavanja mesnih zajednica.

EXCHANGE 3 OBUKE

Lokalni ekonomski razvoj

U periodu 3 - 5. novembar 2010. godine, u Užicu je održana obuka Lokalni ekonomski razvoj. Razlozi za organizaciju obuka na ovu temu leže u činjenici da uloga lokalnih samouprava postaje ključna u povezivanju različitih institucija, organizacija i preduzeća i stvaranju pozitivne poslovne klime u cilju pospešivanja lokalnog ekonomskog razvoja. Veliki broj gradova i opština je u prethodnom periodu formirao kancelarije za LER. U većini kancelarija za LER u kojima su zaposleni kroz

obuke unapredili svoja znanja i veštine, ostvaren je i primetan napredak lokalnih zajednica u ovoj oblasti. Obuci je prisustvovalo 24 polaznika iz 14 gradova/opština iz regiona.

Najznačajnije teme koje su obrađene kroz obuku su Zakonsko okruženje i kontekst za lokalni ekonomski razvoj, Uloga LER kancelarije u opštini (funkcije, nadležnosti i položaj), Instrumenti LER-a (javno-privatna partnerstva, industrijske zone i parkovi, biznis inkubatori), Opštinski marketing.

Učesnici su veoma pozitivno ocenili sve teme obuke, a kao najznačajnije su

izdvojili nova saznanja u oblasti javno-privatnih partnerstava i mogućnost da se upoznaju sa dobrim i lošim primerima iz prakse drugih lokalnih uprava.

Privlačenje stranih investicija

U periodu od 7-8. oktobra 2010. u Čačku je održana obuka Privlačenje stranih investicija. Obuka predstavlja nastavak niza treninga koji imaju za cilj podsticanje ekonomskog razvoja lokalnih samouprava i jačanje kapaciteta lokalnih administracija za privlačenje investicija.

Putem interaktivnog pristupa polaznici su imali priliku da se upoznaju sa elementima strateškog pristupa privlačenju investicija, najpodesnijim sredstvima komunikacije sa investitorima i relevantnim institucijama i bazama podataka značajnim za privlačenje investicija.

Obuci su prisustvovali predstavnici šest gradova/opština iz regiona.

Razvijanje sistema upravljanja ljudskim resursima u opštinskoj upravi

U vremenu od 13-15. oktobra 2010. u Zrenjaninu je održana obuka Razvijanje sistema upravljanja ljudskim resursima u opštinskoj upravi.

Osnovni razlog za organizaciju obuke na ovu temu je činjenica da u najvećem broju lokalnih samouprava u Srbiji ne postoji sistem ili strategija razvoja ljudskih resursa. Po pravilu, nema uspostavljenog sistema utvrđivanja potreba zaposlenih za obukama, kao ni sistema monitoringa i evaluacije rada zaposlenih i razvoja njihovih profesionalnih kapaciteta.

Najznačajnije teme koje su obrađene kroz obuku su: planiranje potreba za ljudskim resursima i privlačenje i selekcija zaposlenih; izrada opisa poslova i standarda učinka za određene poslove; stručno usavršavanje zaposlenih; praćenje i procena postignuća zaposlenih; motivisanje zaposlenih uz kreiranje sistema za prenošenje znanja i veština u organizaciji.

Učesnici su nakon obuke kao najznačajnija izdvojili nova saznanja o standardima učinka i ocenjivanju postignuća zaposlenih, motivisanju zaposlenih i stilovima rukovođenja.

Obuci je prisustvovalo 23 predstavnika iz 11 opština/gradova iz regiona.

Razvijanje sistema upravljanja ljudskim resursima u opštinskoj upravi

U Valjevu je od 17. do 19. novembra 2010. godine održana obuka Razvijanje sistema upravljanja ljudskim resursima u opštinskoj upravi. Razlozi za organizaciju obuka na ovu temu leže u činjenici da u najvećem broju lokalnih samouprava u Srbiji ne postoji sistem ili strategija razvoja ljudskih resursa. Po pravilu, nema uspostavljenog sistema utvrđivanja potreba zaposlenih za obukama, kao ni sistema monitoringa i evaluacije rada zaposlenih i razvoja njihovih profesionalnih kapaciteta. Obuci je prisustvovala

21 polaznik iz 9 gradova/opština iz regiona.

Najznačajnije teme koje su obrađene kroz obuku su: planiranje potreba za ljudskim resursima i privlačenje i selekcija zaposlenih; izrada opisa poslova i standarda učinka za određene poslove; stručno usavršavanje zaposlenih; praćenje i procena postignuća zaposlenih; motivisanje zaposlenih uz kreiranje sistema za prenošenje znanja i veština u organizaciji.

Učesnici su veoma pozitivno ocenili sve teme obuke, a kao najznačajnije izdvojili nova saznanja u oblasti privlačenja i selekcije kadrova, predstavljanje pozitivnih i

negativnih primera iz prakse drugih lokalnih samouprava iz zemlje ili inostranstva, kao i mogućnost direktne razmene iskustava sa kolegama.

OBUKE U JANUARU 2011.

U poslednjoj nedelji januara 2011. godine u okviru komponente 3 Exchange 3 programa biće realizovana obuka na temu Urbanističko i prostorno planiranje.

Zakon o planiranju i izgradnji iz 2009. godine uveo je opštinama i gradovima brojne nove obaveze, sa veoma kratkim rokovima za izvršenje. Sistem planiranja i planskih dokumenata je delimično promenjen, a

veliki broj podzakonskih akata još uvek nije donet.

Razumevanje i dobro poznavanje postupaka vezanih za planiranje i izgradnju za jedinice lokalne samouprave je od velikog značaja, a cilj obuke je upravo unapređivanje relevantnih znanja iz ove oblasti zaposlenih na pozicijama prostornog planiranja i izgradnje i zaposlenih u kancelarijama za LER. Teme koje se obrađuju u okviru obuke su: prostorni plan

jedinica lokalne samouprave sa posebnim osvrtom na mere za sprovođenje tog plana; plan generalne regulative uz naglasak na obuhvat plana; kao i postupak izdavanja dozvola - lokacijske, građevinske i legalizacija objekata.

Tačan termin i lokacija održavanja obuke biće objavljeni na internet stranicama Stalne konferencije gradova i opština i Exchange 3 programa.

Turizam - nova šansa

U okviru projekta „Turizam - nova šansa za razvoj i saradnju“ koji se realizuje u okviru programa Exchange 3 koji finansira Evropska unija, u opštini Arilje je sproveden konkurs za odabir idejnih rešenja logoa i suvenira turističke ponude.

Svoje predloge na konkurs je dostavilo 31 lice, sa ukupno 73 predloga idejnih rešenja. Komisija koja je zasedala 16.11.2010. godine većinom glasova je za najbolje idejno rešenje logoa i suvenira izabrala predlog Dragana Prodanovića iz Beograda. Kao suvenir je odabrana društvena igra „PREKO MALINA DO ZVEZDA“, koja podseća na igru „Ne ljuti se čoveče“, ali sa nekim novim zanimljivim idejama, prilagođenim ariljskom kraju. Igrači igraju sa žetonima. Bacajući kockice, šetaju

se po lokacijama na mapi, koje su turistički lokaliteti opštine. Pobjednik je onaj ko prvi dođe do svog cilja i „pojede malinu“.

Opština Arilje se zahvaljuje svim učesnicima na konkursu, a po otvaranju Turističkog info centra, kontaktiraće učesnike koji su predložili idejna rešenja za suvenir, kako bi se ostvarila saradnja u budućem razvijanju ponude suvenira prepoznatljivih za opštinu Arilje.

Ka čistijem i zdravijem Beočinu

Opštinska uprava Beočin je, u saradnji sa partnerima - NVO Centar za ravnomerni regionalni razvoj (CenTriR) iz Beograda i gradom Valjevo, započela implementaciju projekta „Poboljšanje zaštite životne sredine kroz efikasnije upravljanje čvrstim otpadom na teritoriji opštine Beočin“, koji finansira Evropska unija u okviru Exchange 3 programa.

Prva dva meseca realizacije projekta bila su posvećena pripremnim aktivnostima koje su obuhvatale organizovanje konferencije za novinare, nekoliko sastanaka projektnog tima sa partnerima, izradu detaljnog plana implementacije projekta, radni sastanak sa direktorima, nastavnicima i učiteljima dve matične i sedam područnih osnovnih škola

sa teritorije beočinske opštine i potpisivanje protokola o saradnji sa saradnicima na projektu. Formalizovanjem partnerstva na projektu sa osnovnim školama, opštinska uprava je stavila do znanja da će posebna pažnja na projektu biti posvećena deci školskog uzrasta, jer upravo ona predstavljaju vrlo važnu ciljnu grupu u prihvatanju navika vezanih za razdvajanje otpada i očuvanje životne sredine. Imajući ovo na umu, projektom je predviđeno da čitav niz aktivnosti bude realizovan u samim školama: održavanje 18 eko-info časova, postavljanje kontejnera za separaciju otpada u dvorištima škola, podela svim učenicima rasporeda časova, nalepnica za udžbenike i platnenih

cegera sa ekološkim porukama, raspisivanje likovnog konkursa za dečije radove i organizovanje izložbe najboljih dečijih radova. Potpisani protokoli o saradnji sa školama su precizirali modalitet saradnje na projektu između škola i opštine Beočin.

Koncert jedinstvenog hora u Evropi

Povodom obeležavanja Svetskog dana dece i početka projekta „Delimo osmehe“, Opština Čoka organizovala je koncert Mešovitog inkluzivnog hora ISON u petak,

19. novembra, u sali Kulturno obrazovnog centra.

Svečanost su otvorili Predrag Mijić, predsednik opštine Čoka i Cecilija Dujin, menadžerka projekta „Delimo osmehe“, koji su ukratko predstavili cilj i aktivnosti projekta. Nakon uvodnih obraćanja, nastupio je jedinstven hor u Evropi „ISON“, koji već godinama muzikom podstiče socijalizaciju dece ometene u razvoju i razbijanje predrasuda prema osobama s invaliditetom.

„Delimo osmehe“ je projekat Opštine Čoka za formiranje Centra za dnevni boravak ranjivih kategorija dece koji se realizuje u okviru programa EXCHANGE 3, koji finansira Evropska unija, a sprovodi Stalna konferencija gradova i opština. Formiranjem ovog Centra, Opština Čoka će omogućiti kvalitetnije uslove života i integraciju dece sa smetnjama u razvoju, dece sa invaliditetom i dece sa poremećajima u ponašanju. Partneri Opštine Čoka na ovom projektu biće opštine Kikinda, Novi Kneževac i Kanjiža.

Lepo mesto za život - Koceljeva

U svečanoj sali zgrade Poreske uprave i Katastra, u Koceljevi je 17.11.2010. godine održana prezentacija projekta „Koceljeva – lepo mesto za življenje“, kojom je lokalnoj javnosti predstavljen projekat koji Evropska unija finansira u okviru programa Exchange 3. Opština Koceljeva ovaj projekat realizuje u partnerstvu sa Gradskom opštinom Vračar iz Beograda i Udruženjem građana za podršku evropskim integracijama „Evrokontakt“ iz Kruševca.

Tokom petnaest meseci, koliko je predviđeno

da traje projekat, nabaviće se oprema za novootvorenu sportsku salu pri osnovnoj školi u Koceljevi, ali će istovremeno sportski, kulturni i drugi javni radnici imati prilike da u saradnji sa partnerima iz Vračara nauče kako da sportsku salu iskoriste, kao javni resurs od velikog značaja za Koceljevu, pored nastave fizičkog vaspitanja i za sveobuhvatno unapređenje društvenog života u lokalnoj zajednici. Do završetka sportske sale, koja je povodom Dana opštine Koceljeva svečano otvorena 19. avgusta 2010. godine, ova mala

opština, kao možda jedina u našoj zemlji, nije imala zatvoreni sportski objekat, pa tokom zimskih meseci praktično nisu postojali uslovi za organizovano bavljenje sportom.

Projekat su predstavili Veroljub Matić, predsednik opštine Koceljeva, Branislav Mičić, pomoćnik predsednika opštine Koceljeva, Aleksandar Jovanović, pomoćnik predsednika opštine Vračar, Nenad Krstić, predsednik udruženja „Evrokontakt“ i menadžer projekta i Violeta Stevović, predsednica Edukativnog centra Kruševac.

U okviru MICLIP tehničke pomoći za unapređenje sistema za daljinsko grejanje uključena usluga merenja energetske efikasnosti

Sa početkom grejne sezone, MICLIP, u okviru svojih aktivnosti, sprovodi merenje efikasnosti rada kotlova kao deo procene sistema za daljinsko grejanje.

Ovim je MICLIP projekat razvio sveobuhvatni pristup proceni sistema za daljinsko grejanje, koji uključuje tehničku procenu i uticaj na životnu sredinu kao i funkcionalnost sistema i stepen iskorišćenosti energenata (što se utvrđuje merenjem na licu mesta u toku rada sistema). Na osnovu ovakve procene, predlažu se tehnička unapređenja i daje se procena troškova neophodne investicije kojom bi se unapredilo funkcionisanje i održavanje sistema uvođenjem novih mera kontrole i instalacijom dodatne opreme, kao i rekonstrukcija i modernizacija celokupnog sistema.

Prvi besplatni angažman ove vrste pružen je gradu Vranju u kojem su inženjeri, angažovani od strane MICLIP projekta, analizirali stanje sistema za daljinsko grejanje koji se sastoji od šest kotlova namenjenih za zagrevanje različitih lokacija u samoj opštini.

Procenom celokupnog sistema i njegove efikasnosti utvrđeno je da su potrebna značajna unapređenja radi postizanja ušteda koje bi bile ostvarene pravilnim održavanjem (čišćenjem kotlova, zamenom dizni kao i drugih dotrajalih delova) i upravljanjem (dotoka vazduha i goriva), kao i instalacijom jeftinih kontrolnih uređaja (automatska kontrola punjenja i kontrola temperature). Ovakva ulaganja, koja ne koštaju puno, doprinose podizanju efikasnosti rada kotlovskog postrojenja za 5 - 9 % i sama sebe otplaćuju u toku jedne grejne sezone. U konkretnom slučaju opštine Vranje, godišnje uštede u gorivu bi iznosile od 25,000 - 30,000€.

Pri merenju efikasnosti rada kotlova MICLIP inženjeri takođe daju specifikaciju odgovarajućeg novog, modernijeg, kotla sa niskom emisijom, u skladu sa zahtevima EU, koji bi zamenio stari kotao, dotrajavao ili neefikasan. U gradu Vranju, inženjerski tim je utvrdio da zamena nije neophodna jer su kotlovi, uprkos starosti od 20 godina, i dalje u dobrom stanju. Ipak, radi usklađivanja sa standardima EU, ovakva investicija će u narednim godinama biti neophodna radi zaštite životne sredine od zagađenja.

Novim kotlovima povećala bi se iskorišćenost goriva za dodatnih 5 - 7 %, ali ovim tipom investiranja se prvenstveno doprinosi očuvanju životne sredine (smanjena emisija CO₂, niža

emisija CO i NO_x sadržaja u izduvnom gasu). Mera se može sprovesti na više načina, prelaskom sa mazuta na prirodni gas, povezivanjem šest zasebnih grejnih mreža i instalacijom jednog kotla većeg kapaciteta i sl. MICLIP je napravio procenu troškova investiranja i operativnih parametara investicije koji omogućavaju upravi JKP u gradu Vranju započinjanje procesa planiranja za ovakvu vrstu investiranja.

Tehničkom pomoći pruženoj gradu Vranju pokazano je da MICLIP inženjeri nude brzu, direktnu i sveobuhvatnu procenu tehničkog statusa sistema kotlovskog postrojenja, uz dodatni predlog mera za unapređenje energetske efikasnosti i životne sredine što, na kraju, rezultira praktičnim i primenljivim rešenjima u uštedi energije i očuvanju sredine.

Ovakva vrsta tehničke pomoći od strane Projekta kreditne podrške opštinskoj infrastrukturi (MICLIP) stoji i dalje na raspolaganju svim opštinama i JKP u Srbiji bez ikakvih obaveza i finansijskih naknada. Drugi angažman ove prirode je u pripremi za opštinu Vladičin Han. MICLIP projekat poziva sve zainteresovane opštine i JKP u Srbiji da takođe zatraže ovakvu tehničku pomoć jer smatra da je, ostatak grejne sezone, idealna prilika za smanjenje gubitaka neznatnim investiranjem u prilagođavanje sistema potrebama korisnika kao i za planiranje većih investicionih rezultata na rehabilitaciji sistema ili zamenom kotla nakon završetka grejne sezone.

Za dalje informacije o aktivnostima MICLIP projekta molimo Vas da kontaktirate: Grgura Srebića, vodećeg inženjera na MICLIP programu, Čika Ljubina 14/8, 11000 Beograd, tel: (011) 218-1303, 262-1931, 263-3026, faks: (011) 328-2924, mob: 064 138 0946, e-mail: grgur.srebic@miclp-serbia.org, website: www.miclp-serbia.org

NAJNOVIJE AKTIVNOSTI MICLIP PROJEKTA

Predstavljanje rezultata uvođenja GPS/GIS tehnologije

U Beogradu, 30. novembra, biće održana radionica na kojoj će biti predstavljeni rezultati tehničke pomoći pružene u pet JKP u Srbiji na uvođenju GPS/ GIS tehnologije za prikupljanje podataka o vodovodnoj mreži. Na ovom poludnevnom skupu biće reči o rezultatima i iskustvima 5 JKP u Srbiji i dogovaraće se

buduće aktivnosti u cilju smanjenja gubitaka na mreži. Takođe će se birati učesnici iz JKP/ opštine koje će dobiti besplatnu tehničku pomoć pri uvođenju GPS/ GIS tehnologije u okviru drugog kruga obuke.

MICLIP projekat na Sajmu voda u Beogradu 2010

MICLIP je u bliskoj saradnji sa GTZ predstavio KfW kreditnu liniju i tehničku pomoć u domenu vodosnabevanja

Uz dogovor sa GTZ započeta zajednička saradnja na smanjenju gubitaka na mreži

MICLIP tim je učestvovao na tri radionice posvećene smanjenju gubitaka na vodovodnoj mreži koje su organizovane od strane GTZ SLS projekta u Bečeju, Zrenjaninu i Raškoj. Planiramo zajedničke obuke za razvijanje projekata u 11 opština Južnobačkog okruga.

MICLIP finansira projekte za obnovljivu energiju i PPP projekte

MICLIP tim je učestvovao na nedavno održanoj prezentaciji Vodiča za investitore posvećenoj finansiranju obnovljivih izvora energije kao i na seminaru organizovanom od strane NALED organizacije o finansiranju javno privatnog partnerstva u srpskim opštinama. Lokalne samouprave mogu dobiti sredstva iz KfW kredite linije za finansiranje opštinskih projekata oba tipa.

Projekat socijalnog stanovanja za raseljena lica je završen

Inženjerski tim MICLIP je završio analizu troškova za rekonstrukciju kuća namenjenih interno raseljenim licima u opštini Alibunar

Kontrola projektne dokumentacije za rekonstrukciju putne infrastrukture

MICLIP inženjerski tim je u okviru tehničke pomoći za opštinu Vladičin Han izvršio tehničku kontrolu ispravnosti Glavnog projekta za izgradnju saobraćajnica u ovoj samoupravi. Na ovaj način je omogućeno otpočinjanje procesa izbora izvođača radova.

Za dodatne informacije molim Vas pozovite: Milorada Filipovića, vodećeg ekonomiste na MICLIP programu, Čika Ljubina 14/8, 11000 Beograd, tel: (011) 218-1303, 262-1931, 263-3026, faks: (011) 328-2924, mob: 064 138 0946, e-mail: milorad.filipovic@miclp-serbia.org, website: www.miclp-serbia.org

SAJAM LOKALNE SAMOUPRAVE U SARAJEVU

U martu 2011. godine, lokalne samouprave iz cele Jugoistočne Evrope okupiće se u Sarajevu da predstave, podele, diskutuju i umreže se u okviru NALAS-ovog "NEXPO" sajma, prvog događaja ovakve vrste u regionu. Naše lokalne samouprave dele zajedničku viziju i izazove i, uz nedovoljne resurse koje imaju, mnoge od njih se oslanjaju na inovacije i kreativna rešenja u cilju poboljšanja života svih članova svojih zajednica. Imajući u vidu trenutne fiskalne uslove, neophodno je da se iskoristi svaki cent i svaku priliku za smanjenje javne potrošnje. Finansijska kriza nas je još više učinila svesnim mogućnosti da se smanje računi, posebno oni za energiju, kao i da se istraže mogućnosti za racionalnije i efikasno korišćenje resursa, i pritom povećaju

napori da se odgovori na potrebe siromašnih sugrađana.

NEXPO Sarajevo 2011 je idealno mesto za opštine da pokažu svoja dostignuća, uče jedni od drugih, istraže nove tehnologije na tržištu i vrata se kući obogaćeni novim znanjima i kontaktima. U okviru sajma NEXPO 2011, pod nazivom "Inovativne zajednice otvorene za sve", biće organizovane izložbe, konferencija o socijalnoj inkluziji u suorganizaciji sa Švajcarskom agencijom za razvoj i saradnju (SDC), radionice posvećene inovativnim opštinskim praksama i politikama i Klub gradonačelnika gde će gradonačelnici biti u mogućnosti da uspostave nove kontakte.

Takođe, biće organizovan i kulturni program proslave naše različitosti.

Bilo da ste kolega gradonačelnik, predstavnik NVO ili biznismen, unapred se radujemo našem susretu u Sarajevu.

IZLAGAČI

- 100 lokalnih vlasti Jugoistočne Evrope
- 50 razvojnih agencija: donatori, vladine razvojne agencije
- 50 investitora: banke, biznis, pružaoci komunalnih usluga (čvrst otpad, vodosnabdevanje, itd), kompanije koje se bave energetikom

SEDNICE ODBORA SKGO

Zajednička sednica Odbora za zaštitu životne sredine i Odbora za komunalne delatnosti

Zajednička sednica Odbora za zaštitu životne sredine i Odbora za komunalne delatnosti održana je 26. oktobra 2010. godine, u selu Brzan, u opštini Batočina. Poseban razlog da se sednica dva odbora održi baš u Brzanu je izgrađeno pilot postrojenje Centra za sakupljanje otpada sa instaliranim postrojenjem za upravljanje ambalažnim otpadom.

Uz pomoć sredstava Fonda za zaštitu životne sredine Republike Srbije i sopstvenih sredstava, firma Brzanplast je uspeła da angažuje ukupno 36 preduzeća i da na 2000 m² sagrađi postrojenje koje može da obuhvati, sortira i privremeno uskladišti reciklabilne komponente iz komunalnog otpada lokalnih zajednica do 50.000 stanovnika. Predstavnicima iz 43 gradske i opštinske uprave, JKP i privatnih preduzeća koja posluju u oblasti reciklažne industrije, imali su priliku da obidu ovo pilot postrojenje i dobiju odgovor na mnogobrojna pitanja vezana za izgradnju i njegovo funkcionisanje.

Darija Šajin, načelnica Južnobačkog okruga

predstavila je rezultate međuopštinske saradnje u oblasti zaštite životne sredine, način na koji je ova saradnja uspostavljena i ukazala na važne rezultate koji su ostvareni. Upravo sa tog aspekta udruženih opština, odnosno o mogućnosti za implementaciju savremenih rešenja u regionalnom upravljanju otpadom u Južnobačkom okrugu, govorio je prof. dr Goran Vujić, sa Departmana za inženjerstvo zaštite životne sredine Fakulteta tehničkih fakulteta Univerziteta u Novom Sadu.

Šesta sednica Odbora za zaštitu životne sredine

Šesta sednica Odbora SKGO za zaštitu životne sredine održana je 18. novembra 2010. godine u Lebanu. Tema sednice bila je naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine na lokalnom nivou.

Članovima Odbora je dostavljena analiza zakonodavnog okvira kojim se reguliše uspostavljanje i naplata ovog izvornog prihoda jedinica lokalne samouprave, koju je pripremio pravni savetnik SKGO, Pera Marković. Pored toga, za sve one jedinice lokalne samouprave koje još uvek nisu propisale naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine na svojoj teritoriji, pripremljen je Predlog modela odluke kojom se može propisati uvođenje ove naknade, a kao primer dobre prakse, na sednicu Odbora su pozvani i predstavnici gradova i opština u kojima se već više godina primenjuje Odluka o naknadi za zaštitu i unapređenje životne sredine, kako bi preneli dobra i loša iskustva vezana za naplatu ove naknade. Zbog sprečenosti da prisustvuju sednici, predstavnici grada Subotice dostavili su pisani materijal, a iskustva

su predstavili predstavnici opština Paraćin, Beočin, Bor i grada Pančeva.

Četvrta sednica Odbora za urbanizam i stanovanje

Četvrta sednica Odbora SKGO za urbanizam i stanovanje održana je u Beogradu, 19. novembra 2010. godine. Sednicom je predavao Radislav Jelačić, zamenik predsednika Odbora. Na sednici je usvojena Analiza o mogućnostima uvođenja stambene politike kao izvorne nadležnosti lokalne samouprave. Usvojeni su i Zaključci Radne grupe u vezi opravdanosti naplate naknada za podatke i usluge republičkih organizacija i agencija. Odbor za urbanizam i stanovanje pokrenuo je inicijativu da se početkom naredne godine organizuje okrugli sto na temu opravdanosti naplate naknada za podatke i usluge republičkim organima i agencijama.

Na sednici je predstavljena Analiza mogućnosti davanja ovlašćenja lokalnim samoupravama da utvrđuju javni interes za objekte od lokalnog značaja, a članovi Odbora su upoznati i sa Nacrtom zakona o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji, i pozvani da dostave primedbe na Nacrt, kako bi SKGO pravovremeno reagovala.

